

УДК 373.1:94(100)
DOI 10.31654/2663-4902-2019-PP-2-120-126

Гриценко А. П.

докторант Національного університету імені М. П. Драгоманова
Глухів, Україна
ORCID 0000-0002-9107-1394
e-mail: grikand@ukr.net

ДОСВІД УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ

Метою статті є визначення сучасних вимог до формування професійної компетентності майбутніх учителів історії та аналіз наукової, педагогічної, психологічної та методичної літератури з теми дослідження.

У статті проаналізовано зарубіжний та вітчизняний досвід формування основних теоретичних і законодавчих положень для формування професійної компетентності майбутніх учителів історії за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій як інтеграційної якості особистості до здійснення інформаційної діяльності в сучасному інформаційному суспільстві.

Визначено, що сучасні гаджети та ресурси Інтернету використовуються вчителями та викладачами як у роботі зі всім класом / групою або у малих групах, так і при виконанні учнями / студентами індивідуальних завдань. Однак їх ефективно використання можливе лише за наявності в учнів / студентів (майбутніх учителів історії) відповідного рівня інформаційно комунікаційної компетентності. Представлено приклади важливої ролі взаємодії між учасниками освітнього процесу за допомогою мережі Інтернет, коли ведеться обмін інформацією, обговорення питань на форумі, демонстрація презентацій проєктів з обліком результатів навчання, що кваліфікується як онлайн-навчання або вебнавчання.

Доведено, що в ході використання інформаційно-комунікаційних технологій підвищується рівень сформованості професійної компетентності майбутніх учителів історії, розвивається їх мотивація, критичне мислення, підвищується середній рівень їх навчальних досягнень у поєднанні індивідуального підходу та активних колективних форм роботи у процесі навчання, що дає можливість гнучко варіювати викладачеві зміст курсів та набір навчальних завдань.

Ключові слова: професійна компетентність, компетентнісний підхід, історія, компетенції, майбутні вчителі, професійна підготовка.

У сучасних умовах інтенсивного розвитку суспільства відбуваються швидкі зміни поколінь інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) за час підготовки майбутнього вчителя історії, які впливають як на процеси соціалізації молодого покоління, так і на процес навчальної діяльності з учнями закладів загальної середньої освіти. Відповідно зростає інтерес та активність педагогів щодо вивчення ІКТ, опанування технологіями та розвитку професійної компетентності як для її застосування у професійній діяльності, так і для власної самоосвіти та самовдосконалення. На думку М. Жалдака, процес формування системи професійної компетентності та її складових може бути досить тривалим і здійснюватися під впливом різних факторів: навчання у закладах освіти, професійної діяльності, міжособистісного спілкування тощо [4]. Однією з основних складових професійної компетентності майбутнього вчителя взагалі й історії та правознавства, зокрема, є інформаційно-комунікаційна компетентність, формування якої відбувається у процесі умілого застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Перед системою освіти стоять завдання щодо її адаптації до умов масової комп'ютеризації та інформатизації всіх сфер життя суспільства [8, с. 97].

Питання формування професійної компетентності у майбутніх педагогів в останні десятиліття активно досліджується українськими вченими В. Адольфом,

В. Бондарем, О. Заблоцькою, О. Локшиною, О. Савченко (аспекти розвитку професійної компетентності та критерії діагностики її рівнів сформованості), К. Бахановим, В. Власовим, Ю. Малієнко, О. Пометун (особливості формування предметно-історичних компетентностей). Водночас залишається недостатньо вивченою проблема визначення сучасних вимог до формування професійної компетентності майбутніх учителів історії.

У прийнятих у 2005 році угодах про впровадження Рамки кваліфікацій у європейському просторі вищої освіти QF-EHEA [3] компетентність була визначена як доведена здатність застосовувати знання, навички, особистісні, соціальні та методологічні здатності роботи та навчання, а також у професійному та особистісному розвитку.

Сучасний період, що триває в Україні, дослідниця О. Шестопалюк іменує третім етапом, на якому ІКТ інтегруються з навчальними технологіями, що сприяє появі дистанційних курсів, різних форм електронного навчання, а також впровадженню інформаційно-комунікаційних систем у процеси управління освітніми установами та ін. [14, с. 124]. Всі ці фактори вносять зміни до методики навчання історії та правознавства. Сучасні гаджети та ресурси Інтернету використовуються вчителями та викладачами як у роботі зі всім класом / групою або у малих групах, так і при виконанні учнями / студентами індивідуальних завдань. Однак ефективно використання усього спектру перелічених можливостей та засобів можливе лише за наявності в учнів / студентів (майбутніх учителів історії та правознавства) відповідного рівня інформаційно-комунікаційної компетентності.

Учасники саміту EdusummIT у 2009 році в документі "Заклик до дії" [15], визначили перегляд освітніх цілей; включення до навчального плану тем із медіаграмотності; розвиток навичок управління змінами для керівників; просування відкритих освітніх ресурсів; професійний розвиток вчителів на постійних засадах.

Експерти у розроблених Європейською Радою Стратегії "Європа 2020" [16], стратегічній рамці ЄС з освіти і підготовки 2020 [13] та у затвердженому в 2010 році Цифровому плані дій для Європи [17], основними пріоритетами систем освіти європейських країн назвали: підготовку всіх жителів, а в першу чергу учнів та студентів до життя в цифровому суспільстві в ході набуття ними відповідних цифрових умінь і навичок, цифрової грамотності.

У 2013 році експерти-розробники Консультативної ради керівників педагогічних факультетів ADEF представили "Національну рамку компетентності у сфері ІКТ для вчителів", що була оновленою версією "Бази знань у галузі ІКТ" 2009 року. До чотирьох основних складників було включено: особисте ставлення; основні цифрові навички; цифрова медіа- та інформаційна грамотність та педагогічна поведінка.

На основі принципів європейської спільноти в Україні та Закону України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки" [10] у 2013 році було прийнято Стратегію розвитку інформаційного суспільства в Україні [11], що передбачає "забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності громадян насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні всебічно розвинутої особистості, та забезпечення неперервності навчання".

Дослідниця Г. Дегтярьова [2] називає ІК-компетентність учителя-предметника, як складову професійної компетентності, складним динамічним цілісним інтегративним утворенням особистості, його багаторівневою професійно-особистісною характеристикою в галузі інформації, інформаційно-комунікаційних технологій і досвіду їх використання, що з'являється в результаті інформатичної підготовки, спрямованої на ефективно здійснення професійної діяльності й постійний професійний саморозвиток.

Так, у Словаччині майбутні вчителі мають бути ознайомлені з основними електронними підручниками, атласами, а також колекціями цифрових освітніх ресурсів в Інтернеті зі свого навчального предмета. Відповідно завдання вчителя організувати роботу учнів у межах мережевих комунікаційних проектів (олімпіади, конкурси, вікторини), за необхідності, підтримуючи дистанційно навчальний процес [7, с. 110].

Для оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів у країнах Прибалтики виділяють такі предметні області, як: участь учителів у дистанційних

курсах, виробництво ними цифрових дидактичних, лекційних та інших навчальних матеріалів, застосування ІКТ для забезпечення зворотного зв'язку та / або оцінювання знань учнів, з використанням ІКТ у професійній педагогічній діяльності вчителів [12].

У результаті освітньої реформи у Великій Британії в 2014 році було введено оцінювання ІК-компетентності вчителів в рамках звіту з оцінювання професійної діяльності вчителів [20], що проводиться за шкалою від четвертого (найнижчого, коли інформаційно-комунікаційні технології або інтерактивні ресурси зовсім не використовуються) до першого рівня (найвищого, що передбачає доцільне й вибіркоче використання ІКТ) й інтерактивних технологій з метою підвищення мотивації, рівня навчальних досягнень учнів. З огляду на те, що подальший розвиток британської системи освіти спрямований на повну автономію, "академізацію" всіх початкових і середніх шкіл, яка повинна завершитися до 2022 р. [19], методи та інструменти оцінювання ІК-компетентності кожна школа обирає самостійно.

На думку Л. Коношевського, самостійна робота студентів, як вид навчальної діяльності, найбільше сприяє формуванню інформаційно-комунікаційної компетентності за умови виконання студентами системи професійно-орієнтованих завдань, що ускладнюються. Завдяки такій діяльності студенти отримують чотири типи досвіду діяльності (за зразком, пізнавальної, творчої, емоційно-ціннісних стосунків), розвиток самостійності в ухваленні рішень і залучення студентів до самостійної пошукової діяльності [5, с. 44]. Важливу роль відіграє взаємодія між учасниками освітнього процесу за допомогою мережі Інтернет, коли ведеться обмін інформацією, консультації, обговорення питань на форумі, демонстрація презентацій проєктів, студентських робіт, а також ведеться облік результатів навчання студентів, що кваліфікується як онлайн-навчання або вебнавчання.

Тому, на нашу думку, головним завданням викладачів педагогічних закладів вищої освіти стає організація системної та цілеспрямованої роботи студентів з широким колом інформаційних ресурсів, формуючи у них достатній рівень інформаційної компетентності, що дасть можливість проводити первинний аналіз історичних джерел, обирати інформацію для прийняття рішень, визначаючи її ступінь точності та важливості, аналізуючи і порівнюючи історичні явища з використанням інформації з різних джерел, а також застосовуючи засвоєні знання і вміння у навчальній та життєвій ситуаціях, підготовки в усній і письмовій формі повідомлень і презентацій, опрацювання додаткових джерел інформації, відрізняючи при цьому факти від інтерпретації, оцінюючи походження джерел, їх достовірність із застосуванням набутих знань та вмінь для обґрунтованого пояснення минулого в різній формі з використанням відповідного понятійного апарату та історичних джерел [1, с. 88].

Разом з тим готовність студентів використовувати в практичній діяльності засвоєні знання, вміння і навички в галузі ІКТ, на думку О. Шестопалюк, потребують розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності з метою: одержання доступу до інформації (знання того, де і яким чином здійснювати пошук інформації); оброблення інформації (використання заданих схем організації та класифікації інформації); інтеграції інформації (інтерпретування та подання інформації, включаючи вміння здійснювати резюме, порівнювати, зіставляти); оцінювання інформації (судження про якість, релевантність, корисність, придатність інформації); створення інформації (адаптація, впровадження інформації) тощо [14, с. 125]. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності у майбутніх учителів історії, на думку В. Прокопчука [8], сприятиме організації кожного заняття із методики навчання історії та окремо методики навчання правознавству з використанням сучасних інформаційних технологій та вироблення сучасного вектора використання ІКТ у підготовці майбутніх учителів історії та правознавства.

Відповідно в останні роки кардинально змінено також і зміст сучасних навчальних програм у закладах загальної середньої освіти з різних предметів, що базуються на компетентнісному підході, широко запровадженому у 2012 році. Під час розвантаження в 2015 році та оновлення в 2016–2017 і 2019 роках, відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України № 52 від 13 січня 2017 р., № 201 від 10 лютого 2017 р. та № 336 від 21 лютого 2019 р. були запроваджені положення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року [6; 9].

Отже, ми погоджуємося з думкою більшості фахівців, що використання в освітньому процесі інформаційно-комунікаційних технологій дає більш високий рівень сформованості професійної компетентності майбутніх учителів історії, розвитку їх мотивації, критичного мислення порівняно з традиційним навчанням, підвищує рівень їх навчальних досягнень та поєднує індивідуальний підхід та активні колективні форми роботи у процесі навчання, що дає можливість інтенсифікувати процес навчання за рахунок збільшення кількості дискусій та гнучко варіювати викладачеві зміст курсів та набір навчальних завдань.

Література

1. Гриценко, А. (2018). Основні складові інформаційної компетентності майбутніх учителів історії. *Український педагогічний журнал*, 4, 86-90.
2. Дегтярьова, Г. (2015). Інформаційно-комунікаційна компетентність педагога як засіб професійного самовдосконалення. *Педагогічні науки: зб. наук. праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Вип. 64*. Полтава, 75–81.
3. Європейська система підвищення кваліфікації протягом життя (2010). *Європейська якість у професійній освіті та навчанні*. URL: <http://www.eqavet.eu/gns/policy-context/european-vet-initiatives/european-qualifications-framework.aspx>.
4. Жалдак, М., Рамський, Ю., Рафальська, М. (2009). Модель системи соціально-професійних компетентностей вчителя інформатики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*. Київ, 7, 3–10.
5. Коношевський, Л., Коношевський, О. (2012). Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів математики. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр. Вип. 32-33*. Харків, 40-46.
6. Навчальні програми для 5–9 класів. Історія України. Всесвітня історія (2018). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>.
7. Биков, В. (2017). *Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті*. посібник. Київ, Педагогічна думка.
8. Прокопчук, В. (2018). Інформаційно-комунікаційна компетентність майбутнього вчителя історії та правознавства: теоретичний аспект. *Педагогічний часопис Волині*. – Луцьк, 1, 93–101.
9. Про внесення змін до навчальних програм з історії України для 5-9 та 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. (2019). *База даних "Законодавство України"*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-navchalnih-program-z-istoriyi-ukrayini-dlya-5-9-ta-10-11-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>.
10. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України. (2007). № 537-V / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
11. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України. (2013). № 386-р. / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>
12. Сороко, Н. (2015). Роль міжнародних проектів у оцінюванні інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів (досвід Естонії, Латвії та Литви). *Український педагогічний журнал*, 3, 22-35.
13. Співпраця у сфері європейської політики (рамки ET2020). URL: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en
14. Шестопалюк, О. (2014). Аналіз особливостей розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів правознавства. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*, 3, 123-129.
15. Call to Action. EDUsumMIT 2009 Summary. (2009). URL: <http://www.curtin.edu.au/edusummit/edusummit-archive/call-to-action-2009.cfm>
16. Council conclusions of 12 May 2009 on a strategic framework for European cooperation in education and training ('ET 2020') 2009/C 119/02 / EUR-lexaccesssto European Union Law. (2009). URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_en

17. Digital Agenda for Europe (DAE) *European Commission official site*. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-2020-strategy>.
18. Kennisbasis IKT, (2013). URL: https://10voordeleraar.nl/documents/site_10voordeleraar.nl/Toetsgidsen/Kennisbasis%20ICT%202013.pdf
19. Summary of the Education and Adoption Act. (2016). URL: <http://services.parliament.uk/bills/2015-16/educationandadoption.html>.
20. Teacher's Appraisal Policy. (2015/2016). *REAch2 Academy Trust*. URL: <http://reach2.org/about-us/how-we-work>.

References

- Hrytsenko, A. (2018). Osnovni skladovi informatsiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv istorii [The main components of information competence of future history teachers]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal*. 4, 86–90 [in Ukrainian].
- Dehtiarova, H. (2015). Informatsiino-komunikatsiina kompetentnist pedahoha yak zasib profesiinoho samovdoskonalennia [Teacher information and communication competence as a means of professional self-improvement.]. *Pedahohichni nauky: zb. nauk. prats Poltavskoho natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni V. H. Korolenka – Pedagogical Sciences: Coll. Sciences. Proceedings of the Poltava National Pedagogical University named after VG Korolenko*. Poltava. (64). 75–81 [in Ukrainian].
- Yevropeiska systema pidvyshchennia kvalifikatsii protiahom zhyttia [European Lifelong Learning System] (2010). *Yevropeiska yakist u profesiinii osviti ta navchanni – European quality in vocational education and training*. URL: <http://www.eqavet.eu/gns/policy-context/european-vet-initiatives/european-qualifications-framework.aspx> [in Ukrainian].
- Zhaldak, M., Ramskyi, Yu., & Rafalska, M. (2009). Model systemy sotsialno-profesiinykh kompetentnostei vchytelia informatyky [Model of the system of social and professional competences of the teacher of informatics]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Seria 2. Kompiuterno-orientovani systemy navchannia – Scientific journal of NP Dragomanov. Series 2. Computer-based Learning Systems*. Kyiv. 7, 3–10 [in Ukrainian].
- Konoshevskiy, L., Konoshevskiy, O. (2012). Formuvannia informatsiino-komunikatsiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv matematyky [Formation of information and communication competence of future mathematics teachers]. *Problemy ta perspektyvy formuvannia natsionalnoi humanitarno-tekhnichnoi elity – Problems and prospects of formation of national humanitarian and technical elite*. Kharkiv. (32–33). 40–46 [in Ukrainian].
- Navchalni prohramy dlia 5–9 klasiv. *Istoriia Ukrainy. Vsesvitnia istoriia* [Curriculum for grades 5–9. History of Ukraine. World History] (2018). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programy/navchalni-programy-5-9-klas> [in Ukrainian].
- Bykov, V. (2017). *Otsiniuvannia informatsiino-komunikatsiinoi kompetentnosti uchniv ta pedahohiv v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv v osviti* [Assessment of information and communication competence of students and teachers in the context of European integration processes in education]. Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].
- Prokopchuk, V. (2018). Informatsiino-komunikatsiina kompetentnist maibutnoho vchytelia istorii ta pravoznavstva: teoretychnyi aspekt [Information and Communication Competence of a Future History and Law Teacher: Theoretical Aspect]. *Pedahohichnyi chasopys Volyni – Pedagogical journal of Volhynia*. Luts'k. 1, 93–101 [in Ukrainian].
- Pro vnesennia zmin do navchalnykh prohram z istorii Ukrainy dlia 5–9 ta 10–11 klasiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity [About modification of educational programs on history of Ukraine for 5–9 and 10–11 grades of institutions of general secondary education]. (2019). *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" – Legislation of Ukraine database*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-navchalnih-program-z-istoriyi-ukrayini-dlya-5-9-ta-10-11-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti> [in Ukrainian].
- Pro Osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007–2015 roky: Zakon Ukrainy [About the Fundamental Principles of Information Society Development in Ukraine for 2007–2015: Law of Ukraine]. (2007). *Verkhovna Rada Ukrainy – Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16> [in Ukrainian].
- Pro skhvalennia Stratehii rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy [On Approval of the Strategy of Information Society Development in Ukraine: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. (2013). *Kabinet Ministriv Ukrainy – Cabinet of Ministers of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80> [in Ukrainian].

12. Soroko, N. (2015). Rol mizhnarodnykh proektiv u otsiniuvanni informatsiino-komunikatsiinoi kompetentnosti vchyteliv (dosvid Estonii, Latvii ta Lytvvy) [The role of international projects in assessing teachers' information and communication competence (experience of Estonia, Latvia and Lithuania)]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal*. 3, 22–35 [in Ukrainian].

13. *Spivpratsia u sferi yevropeiskoi polityky (ramky ET2020)* [European policy cooperation (ET2020 framework)]. URL: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en [in Ukrainian].

14. Shestopaliuk, O. (2014). Analiz osoblyvostei rozvytku informatsiino-komunikatsiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pravoznavstva [Analysis of peculiarities of development of information and communication competence of future law teachers]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnyimi systemamy: filozofii, psykhologii, pedahohika, sotsiologii – Theory and practice of social systems management: philosophy, psychology, pedagogy, sociology*. 3, 123–129 [in Ukrainian].

15. *Call to Action. EDUsummit 2009 Summary*. (2009). URL: <http://www.curtin.edu.au/edusummit/edusummit-archive/call-to-action-2009.cfm> [in English].

16. Council conclusions of 12 May 2009 on a strategic framework for European cooperation in education and training ('ET 2020') 2009/C 119/02 / *EUR-Lex access to European Union Law*. (2009). URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_en [in English].

17. Digital Agenda for Europe (DAE) *European Commission official site*. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-2020-strategy> [in English].

18. Kennisbasis IKT. (2013). URL: https://10voordeleraar.nl/documents/site_10voordeleraar.nl/Toetsgidsen/Kennisbasis%20ICT%202013.pdf [in English].

19. Summary of the Education and Adoption Act. (2016). URL: <http://services.parliament.uk/bills/2015-16/educationandadoption.html> [in English].

20. Teachers Appraisal Policy. (2015/2016). *REAch2 Academy Trust*. URL: <http://reach2.org/about-us/how-we-work> [in English].

Гриценко А. П.

докторант Национального педагогического университета имени М. П. Драгоманова

Опыт условий формирования профессиональной компетентности будущих учителей истории

В данной статье представлен отечественный и зарубежный опыт выработки требований к формированию профессиональной компетентности будущих учителей истории. Также автор обращает внимание на роль информационно-коммуникационных технологий для развития профессиональной компетентности.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, компетентностный подход, история, компетенции, будущие учителя, профессиональная подготовка.

Hrytsenko A. P.

Doctoral student of the National Pedagogical Dragomanov University

Experience of formation of professional competency of future teachers of history

the purpose of the article is to determine the modern requirements for the formation of professional competence of future teachers of history and to analyze scientific, pedagogical, psychological and methodological literature on the subject of research.

The article analyzes the foreign and domestic experience of formation of the basic theoretical and legal provisions for the formation of professional competence of future teachers of history with the help of information and communication technologies, as an integrative personality quality to the implementation of information activities in the modern information society.

It is determined that modern gadgets and resources of the Internet are used by teachers and teachers both in work with the whole class / group or in small groups, as well as when students / students perform individual tasks. However, their effective use is possible only if students / future students of history have the appropriate level of information and communication competence.

Examples of the important role of interaction between the participants in the educational process with the Internet are provided, when information is exchanged, discussion of questions on the forum, demonstration of presentations of projects accounting for the results of training,

which qualifies as online learning or web-based learning.

It is proved that during the use of information and communication technologies the level of formation of professional competence of future teachers of history increases, their motivation, critical thinking develops, the average level of their educational achievements increases in combination of an individual approach and active collective forms of work in the process of learning that allows flexible flexibility teacher content courses and a set of training tasks.

Key words: professional competence, competence approach, history, competences, future teachers, professional training.